

Tyresö kommun
Socialförvaltningen

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2011-08-15

Dnr. 0130/11-003

Socialnämnden

Anmälan om missförhållanden enligt Lex Sarah - riktlinjer

Förslag till beslut

1. Socialnämnden beslutar anta reviderade riktlinjer för hur reglerna om Lex Sarah ska tillämpas inom socialtjänsten samt enligt LSS.
2. Beslut om anmälan till socialstyrelsen delegeras till kvalitetsinspektör och stabschef

Anita Brynje
Förvaltningschef

Catarina Stavenberg
Stabschef

Sammanfattning

Sedan den 1 juli 2011 gäller nya regler om Lex Sarah och socialstyrelsen har utgivit föreskrifter och allmänna råd. Tillämpningsområdet har utökats och bestämmelserna gäller nu även inom individ- och familjeomsorg samt vid utförande av personlig assistans. Nuvarande riktlinjer har omarbetats och anpassats till de nya bestämmelserna. Vid allvariga missförhållanden eller risk för allvariga missförhållanden ska anmälan till socialstyrelsen ske.

Beskrivning av ärendet

Sedan den 1 juli 2011 gäller nya bestämmelser om Lex Sarah i socialtjänstlagen (2001:453) SoL och i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. Nuvarande riktlinjer har därför omarbetats.

Tillämpningsområde

Lagändringen innebär omfattande förändringar då de nya bestämmelserna har ett större tillämpningsområde än tidigare. Bestämmelserna gäller förutom i omsorger om äldre personer och personer med funktionshinder även inom individ- och familjeomsorg inklusive familjerätt. Utvidgningen gäller även verksamheter enligt lagen om särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU, lagen om vård av missbrukare i vissa fall, LVM, samt vid utförande av personlig assistans åt någon som beviljats assistansersättning av Försäkringskassan. Bestämmelserna omfattar även verksamhet vid Statens institutionsstyrelse samt vid verkställighet av sluten ungdomsvård, LSU.

Lex Sarah gäller i även yrkesmässigt bedriven enskild verksamhet. Det innebär att rapporteringsskyldigheten inte gäller för familjehem eller där en enskilde själv (inte via t ex bolag) anställt personliga assistenter.

Rapporteringsskyldigheten gäller inte frivilligarbetare, god man eller förvaltare eftersom de inte fullgör uppgifter inom socialtjänsten eller enligt LSS.

Lex Sarah omfattar myndighetsutövning och genomförande av insatser.

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om Lex Sarah, SOSFS 2011:5

- skyldigheten att rapportera missförhållanden och risker för missförhållanden gäller den som är anställd, uppdragstagare, praktikant och deltagare i arbetsmarknadspolitiskt program
- missförhållanden rapporteras till den som bedriver verksamheten
- rapportering ska ske vid missförhållanden vid såväl utförda handlingar som när någon av försummelse eller av annat skäl har underlåtit att utföra och som innebär eller har inneburit ett hot mot eller har medfört konsekvenser för enskildas liv säkerhet, fysiska eller psykiska hälsa
- rapportering ska även ske vid en påtaglig risk för ett missförhållande, där det är fråga om en uppenbar och konkret risk för ett missförhållande
- den som bedriver verksamheten ska utreda och avhjälpa eller undanröja det rapporterade missförhållandet utan dröjsmål, utredningsförfarandet ska visa

dokumentation av utredningen och vidtagna åtgärder. När en rapport inkommit ska de nödvändiga åtgärder som situationen kräver omedelbart vidtas

- rutiner ska fastställas för hur skyldigheten att till socialstyrelsen anmäla allvarliga missförhållanden och risk för allvarliga missförhållanden ska fullgöras
- allvarliga missförhållanden ska anmälas till Socialstyrelsen på särskild blankett
- nämnden, Statens institutionsstyrelse respektive den som bedriver enskild verksamhet ska fastställa rutiner för lex Sarah
- den nämnd som beslutat om insatsen för den enskilde ska informeras om mottagna rapporter i enskild bedriven verksamhet

Riktlinjer och ansvarsfördelning för den kommunala verksamheten

- avdelningschef ansvarar för att information om rapporteringsskyldigheten lämnas vid nyanställning etc samt att återkommande information ges till personalen
- enhetschef eller motsvarande är ansvarig för att ta emot rapporter om misstänkta missförhållanden
- om rapporten gäller enhetschefen är avdelningschefen ansvarig mottagare
- rapportering kan även göras till socialförvaltningens stab
- rapport görs skriftligt på därför avsedd blankett. Vid muntlig rapportering ansvarar mottagaren för att anmälan dokumenteras
- mottagaren av rapport enligt ovanstående ansvarar för att utredning genomförs och dokumenteras (enligt mall) och ska samma arbetsdag som anmälan görs vidta nödvändiga åtgärder för att avhjälpa missförhållanden
- avdelningschef avslutar utredningen med beslut i samråd med kvalitetsinspektör eller stabschef
- beslut om polisanmälan fattas av förvaltningschef efter samråd med den enskilde eller dennes företrädare
- rapport lämnas till staben för registrering och kontinuerlig information till socialnämnden. Rapport och utredning diarieförs
- anmälningar och utredningar sammanställs årligen och redovisas i nämndens verksamhetsberättelse
- kvalitetsinspektör eller stabschef ansvarar för bedömningen om missförhållandet eller den påtagliga risken för missförhållande är allvarlig och att inge anmälan till Socialstyrelsen

Enskild verksamhet

- den som yrkesmässigt bedriver enskild verksamhet ska fastställa och dokumentera rutiner för Lex Sarah
 - av rutinerna ska framgå att rapportering av missförhållanden eller risk kan göras direkt till socialförvaltningens kvalitetsinspektör eller motsvarande
 - rapport lämnas till staben för registrering och kontinuerlig information till socialnämnden. Rapport och utredning diarieförs.
 - anmälningar och utredningar sammanställs årligen och redovisas i nämndens verksamhetsberättelse
-